

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร
ในตำบลช่อแล อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจุฑามาศ ปิ่นทูกาศ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) เกษตรศาสตร์เชิงระบบ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมล งามสมสุข
รองศาสตราจารย์ กฐิน ศรีมงคล

ประธานกรรมการ
กรรมการ

บทคัดย่อ

ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่มีเกษตรกรหันมาทำการผลิตผักปลอดสารพิษมากขึ้น แต่ทั้งนี้การทำการเกษตรในลักษณะนี้มีใช้ว่าจะประสบความสำเร็จทุกราย บางรายต้องล้มเลิกไปเพราะไม่สามารถใช้วิธีทางธรรมชาติสู้กับ โรคและแมลงได้ หลายรายกลับมาใช้สารเคมีในบางส่วนของกระบวนการผลิต ดังนั้นการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการผลิต และปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร โดยสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 105 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ เกษตรกรที่ทำการผลิตผักปลอดสารพิษ เกษตรกรที่ทำการผลิตผักปลอดสารพิษแล้วหันกลับไปผลิตแบบใช้สารเคมี และเกษตรกรที่ทำการผลิตแบบใช้สารเคมี การวิเคราะห์ใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ถดถอยมัลติโนเมียลสองทิศทาง

ผลการศึกษาเมื่อพิจารณาการปลูกผักจำนวน 3 ระบบ พบว่า ระบบการผลิตทั้ง 3 ระบบมีการจัดการที่คล้ายๆ กันจะต่างกันก็ตรงการจัดการวัชพืชและแมลงที่ระบบการผลิตผักปลอดสารพิษจะไม่ใช้สารเคมี ส่วนการจัดการด้านอื่นๆที่เหมือนกัน มีดังนี้ คือ เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ระบบน้ำจากชลประทาน การเตรียมแปลงจะใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านด้วยการ ไถพลิกตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อโรคในดินประมาณ 7 วัน ก่อนทำการหว่านเมล็ด แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่จ้างจากภายนอกมาช่วยคนในครอบครัว เมื่อทำการเตรียมแปลงและเก็บเกี่ยวผลผลิตสำหรับเกษตรกรที่ปลูกผักในปริมาณที่มาก ในด้านการจัดประเภทผักในการปลูกเกษตรกรส่วนมากจะไม่มี การจัดประเภทในการปลูก แต่จะปลูกผักตามความต้องการของตลาดมากกว่า ส่วนการใส่ปุ๋ย เกษตรกรที่ปลูกผัก

ลิขสิทธิ์ในภาววิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ปลอดสารพิษจะใช้ปุ๋ยคอกบำรุงดินและผัก มีบ้างที่ใช้ปุ๋ยเคมี (ยูเรีย) แต่ในปริมาณที่พอเหมาะ ทั้งนี้ การเก็บเกี่ยวผลผลิตจะขึ้นอยู่กับชนิดของผัก ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้มือเด็ด แล้วเก็บไว้ในตะกร้า เนื่องจากหลังจากเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะจำหน่ายผักในท้องถิ่นหรือมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อทันที ไม่ ต้องรอขายในวันถัดไป ด้านแหล่งจัดจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรที่ปลูกผักปลอดสารพิษจะ จำหน่ายผลผลิตเองที่ตลาดผักปลอดสารพิษ MCC ของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือจำหน่ายเองในท้องถิ่น ส่วนผลผลิตแบบใช้สารเคมีของเกษตรกรจะจำหน่ายเองในท้องถิ่น และ ขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ด้านวิธีการจัดจำหน่ายของเกษตรกรที่ปลูกผักปลอดสารพิษจะขายปลีก และรับเงินทันที ส่วนเกษตรกรอีก 2 ระบบ จะขายส่งและรับเงินทันที เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ ในกลุ่มนี้มีผลผลิตผักในปริมาณมาก และจะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงแปลงผัก

ผลการวิเคราะห์ถดถอยมัลติโนเมียลลอจิสติก ซึ่งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตผัก ปลอดสารพิษของเกษตรกร พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้เกษตรกรยอมรับในการผลิตผักปลอดสารพิษ อย่างมีนัยสำคัญ คือ การเพิ่มขึ้นของอายุของเกษตรกร จำนวนครั้งของการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทางด้านการผลิตผักปลอดสารพิษ และความรู้ในการเข้ามาส่งเสริมและให้ความรู้ของนักวิชาการ เกษตรหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ตลอดจนการลดลงของต้นทุนการผลิตต่อไร่

ดังนั้น ในการส่งเสริมการผลิตผักปลอดสารพิษให้เพิ่มขึ้น รัฐบาลจะต้องจัดหาข้อมูล ข่าวสารทั้งทางด้านการผลิตและการตลาดผักปลอดสารพิษให้แก่เกษตรกรอย่างค่อเนื่อง ใน ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรก็จะต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มความรู้ในการพบปะ เกษตรกรเพื่อให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาและคอยช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยแก่ เกษตรกร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved